

HET OOG WIL OOK WAT

RUIMTELIJKE KWALITEIT RICHTLIJNEN • JUNI 2026

Een haven van wereldklasse wil er ook zo uitzien

Bedrijven bepalen voor een groot deel het gezicht van de haven en zijn onmisbaar om het uiterlijk en de beleving te verbeteren. Het Havenbedrijf wil samen met hen en andere beheerders de haven het aanzien geven dat past bij een haven van wereldklasse. Een rustig en veilig straatbeeld, mooie panorama's en een aantrekkelijk, leesbaar en herkenbaar nachtbeeld spelen een belangrijke rol.

Functionele architectuur met lichte kleuren, ruimte voor groen en zicht op de havenactiviteiten helpen daaraan mee.

RUIMTELIJKE KWALITEIT RICHTLIJNEN

Om het gezicht van het havengebied structureel te verbeteren is de inzet van het bedrijfsleven onmisbaar. Het Havenbedrijf heeft algemene ruimtelijke kwaliteit richtlijnen opgesteld om hier op te sturen. Bij iedere nieuwe ruimtelijke ontwikkeling, herinrichting, onderhoudsbeurt of aanpassing dient hier rekening mee gehouden te worden.

[De ruimtelijke kwaliteit richtlijnen zijn van toepassing in de gehele haven.](#)

TOETSING EN ADVIES

Het Q-team is in 2007 in de haven in het leven geroepen voor een eenduidige toepassing en toetsing van zowel de ruimtelijke kwaliteit richtlijnen als de mogelijke aanvullende eisen afhankelijk van de locatie en type ontwikkeling.

In het Q-team zitten experts op het gebied van architectuur, stedenbouw en landschap en een gemandateerde uit de Commissie Omgevingskwaliteit en Cultureel Erfgoed Gemeente Rotterdam. Zij zijn service gericht en assisteren de bedrijven bij de vertaling van de richtlijnen naar de ruimtelijke ontwikkelingen, het betreft immers maatwerk.

Ruimtelijke kwaliteit richtlijnen

voor het versterken van de belevingswaarde, gebruikswaarde en toekomstwaarde van de haven en de bedrijven

■ DUURZAAM RUIMTEGEBRUIK

‘Met aandacht voor verlenging van de levensduur op een innovatieve, flexibele en toekomstgerichte wijze’

OMGEVING

- Stedenbouwkundig duurzaam zijn betekent condities creëren voor ruimtelijk, landschappelijk en functioneel gemengde plekken die flexibiliteit, functiewisselingen en gebruikersdynamiek de ruimte geven.
- Duurzaamheidstoepassingen (voor energieopwekking, natuur-inclusieve voorzieningen, waterretentie en dergelijke) maken integraal onderdeel uit van het ontwerp.
- Efficiënt (dubbel)grondgebruik en efficiënte logistiek voor transport en parkeren zorgen voor het spaarzaam benutten van de ruimte.

BOUWWERK

- Bouwwerken worden duurzaam vormgegeven en geconstrueerd.
- Behoud van gebouwen of gebouwdelen wordt gestimuleerd.
- Duurzame bebouwing wordt voor een lange levensduur degelijk en toekomstbestendig ontworpen, met hoogwaardige, op de omgeving afgestemde materialen en oplossingen die van goede kwaliteit zijn en lang meegaan.
- Stimuleren van biobased, hergebruikte en circulaire materialen en gebouwdelen. Wel moet sprake zijn van een overtuigende samenhang binnen het gevelontwerp. Naast de milieu-impact is de toepassing van belang zodat hergebruik mogelijk blijft.

UITWERKING

- Duurzame en consequente kwaliteit van materiaal en detaillering.
- Mechanische invloeden, weersinvloeden,

veroudering en dergelijke hebben geen negatieve gevolgen voor het uiterlijk.

- Daken kunnen geschikt gemaakt worden voor zonnepanelen.

■ RUIMTELIJKE INPASSING

‘Ruimtelijk ingepast in de grootschaligheid van de haven en verbonden met de directe omgeving’

OMGEVING

- (Bouw)initiatieven houden de stedenbouwkundige structuur herkenbaar en verstoren deze niet en sluiten hierop aan.
- (Bouw)initiatieven reageren op de omgeving waarin ze gerealiseerd worden.
- (Bouw)initiatieven worden ontwikkeld vanuit de bestaande kwaliteit en het karakter van de plek. Zij vertegenwoordigen een economische waarde of zorgen voor een impuls van verbetering voor de plek.
- De buitenruimte sluit aan bij de inrichting van het aangrenzende openbaar toegankelijk gebied.

BOUWWERK

- Bouwwerken hebben een hoofdvorm die reageert op de omliggende omgeving.
- Geveldelen van secundaire functies (fietsenstallingen, technische ruimtes e.d.) die om programmatische redenen gesloten zijn, passen bij de gevelcompositie en worden integraal, hoogwaardig en waar mogelijk met een passende openheid ontworpen.

UITWERKING

- De gevels van de begane grond die aan de openbare ruimte grenzen, hebben een mate van openheid die past bij het gebruik en het aangrenzende gebied.

■ HERKENBARE ORIËNTATIE

‘(Bouw)initiatieven en hun entrees zijn zichtbaar en afleesbaar vanaf de openbare weg en/of het water’

OMGEVING

- (Bouw)initiatieven zijn georiënteerd met een representatieve (voor)kant richting de openbare weg en/of het water om de zichtbaarheid en trots van het ondernemerschap uit te dragen.

BOUWWERK

- Entrees zijn duidelijk afleesbaar vormgegeven en goed zichtbaar vanuit het openbaar toegankelijk gebied.

UITWERKING

- (Bouw)initiatieven zijn niet door groen of andere elementen afgeschermd.

■ HAVENGERICHTE ZICHTLIJNEN

‘Zichtlijnen maken de skyline van het unieke havenlandschap van gebouwen, havenactiviteiten en water zichtbaar’

OMGEVING

- Zichtlijnen vanaf de openbare weg over het water en havenactiviteiten in stand brengen of behouden voor zichtbaarheid van het unieke havenlandschap en de trots van het ondernemerschap.

BOUWWERK

- Zichtlijnen inpassen bij de plaatsing van bouwinitiatieven, binnen de voorwaarden van optimale (economische) benutting van het terrein.

UITWERKING

- (Bouw)initiatieven ontwikkelen met aandacht voor zowel zichtbaarheid als uitstraling van het ondernemerschap voor een positieve bijdrage aan het imago van de haven.

■ EENVOUDIGE ARCHITECTUUR

‘(Bouw)initiatieven zijn eenvoudig, functioneel en hoogwaardig en sluiten op de begane grond aan bij het binnenklimaat’

OMGEVING

- (Bouw)initiatieven zijn functioneel en zonder overbodige elementen. Het zijn iconen van de haven die gezien mogen worden.

BOUWWERK

- Bouwwerken hebben een eenvoudige, heldere hoofdvorm.
- Het gevelontwerp past bij het gebruik van het gebouw en ondersteunt een prettig binnenklimaat.
- Installaties verstoren het gevelbeeld niet: ze worden inpandig geplaatst, architectonisch ingepast of opgenomen in een ‘Installatie laag’ die onderdeel uitmaakt van het gevelontwerp. Ze zijn zo veel als mogelijk compact of als een geheel vormgegeven en uit het zicht ingepast.
- Windmolens staan in een lijnopstelling, op regelmatige afstand van elkaar en hebben dezelfde hoogte. Gestreefd wordt om solitaire

windmolens (1 of 2) te voorkomen. Reclame op windmolens is niet toegestaan.

- Bouwwerken op het water hebben een heldere hoofdvorm (terrassen zijn geïntegreerd) en naar alle zijden representatief.
- Bouwwerken op het water met een nautische functie hebben prioriteit bij nautische veiligheid en de bedrijfsvoering daarvan. De daarmee samenhangende vormgeving en kleurgebruik zijn leidend. Dit zijn geen maritieme kademuren en/of steigers.

UITWERKING

- Materiaalgebruik en detaillering ondersteunen het beeld van een duidelijke hoofdcontour (het aantal materialen blijft beperkt).
- De uitwerking en detaillering zijn helder en logisch en ondersteunen het gebouwconcept en de gevelcompositie.
- Materiaalgebruik en detaillering van begane grond aan de straat hebben extra kwaliteit, en zijn vooral rond de entree representatief, expressief.
- Bouwwerken op het water zijn aan alle zijden goed zichtbaar. Onaantrekkelijke gesloten gevels en rommelige achterkanten worden vermeden.
- Bouwwerken op het water hebben relatief lichte en maritieme materialen die passen bij het type bouwwerk op het water.

■ TERUGHOUDENDE KLEUR

'Bouwinitiatieven kleuren atmosferisch mee met de lucht en brengen zo functionele kleuren van logo's en kranen optimaal tot hun recht'

OMGEVING

- De (bouw)initiatieven hebben een terughoudende kleur om de visuele impact van de grootschalige ontwikkelingen te verkleinen.

BOUWWERK

- Gebouwen, installaties en andere grote statische elementen worden uitgevoerd in een kleurenschema wit, grijs, zilver (low on color)
- In het Stadshavengebied kan dit kleurenschema eventueel uitgebreid worden met lichte aardtinten.

UITWERKING

- Kleuraccenten zijn toegestaan, mits ondergeschikt en functioneel van aard, bijvoorbeeld een lijn over een vlak, een constructieve aanduiding van een volume of in verband met veiligheid.

■ ZICHTBARE BEDRIJFSUITINGEN

'Bedrijfsuitingen (boven)op de gevel stralen de trots van het ondernemerschap uit, zowel overdag en 's nachts'

OMGEVING

- Bedrijfsuitingen (naam en logo) stralen de trots van het ondernemerschap uit en maken de haven minder anoniem.
- Bedrijfsuitingen (naam en logo) geven expressie aan het ondernemerschap en maken de haven 's avonds herkenbaarder en aantrekkelijker.

BOUWWERK

- Bedrijfsuitingen (naam en logo) zijn duidelijk zichtbaar vanaf de openbare weg en/of het water.
- Bedrijfsuitingen zijn belettering en/of logo's van goede kwaliteit, verlicht en worden op of onder de dakrand geplaatst.

UITWERKING

- Reclame-uitingen en (bewegende) LED-schermen zijn in de haven niet toegestaan omwille van een rustig en veilig straatbeeld.

■ ROBUUST GROEN

'(Bouw)initiatieven dragen bij aan het landschap waarin ze staan en maken de omgeving leefbaar voor ondernemers, bezoekers en recreanten'

OMGEVING

- (Bouw)initiatieven dragen bij aan het onderscheidende kust- land- en stadhavenlandschap waarin ze staan.
- De invulling van de buitenruimte is robuust en beheersbaar vormgegeven en past bij de schaal en uitstraling van het betreffende landschap.
- De invulling van de buitenruimte sluit aan bij de inrichting van het aangrenzende openbaar toegankelijk gebied.

BOUWWERK

- Bouwwerken leveren een positieve bijdrage aan de kwaliteit van de omgeving t.b.v. de natuur en de sociale veiligheid.
- Het ontwerp van de buitenruimte ondersteunt de representiviteit van bedrijven waarin het aangenaam werken kan zijn.
- Het ontwerp van de buitenruimte ondersteunt op samenhangende wijze het ontwerpconcept van het gebouw.

UITWERKING

- Groen op de terreinen is toegestaan, mits goed onderhouden en bij voorkeur laag (struweel of gras) langs de erfafscheiding.
- Om het verhard oppervlak te beperken mogen groene gevels en/of daken worden toegepast.
- Opgaande begroeiing of bomen tegen het hekwerk zijn niet toegestaan.

■ EENDUIDIGE INRICHTING

'Een eenduidige inrichting van de openbare ruimte zorgt voor een herkenbare, veilige openbare ruimte die goed te bereiken is'

OMGEVING

- Alle inrichting in en grenzend aan de openbare ruimte is uniform vormgegeven (zoals inritten, hekwerken en nutsvoorzieningen).

BOUWWERK

- Kleine bouwwerken voor hekwerken, installaties en nutsvoorzieningen worden eenduidig uitgevoerd (zie Handboek Standaard HbR).

UITWERKING

- Hekwerken zijn van hoogwaardig materiaal en zorgvuldig gedetailleerd (zie Handboek Standaard HbR). Deze zijn transparant in antracietgrijs (RAL7016) en geven een heldere scheiding tussen privaat en openbaar terrein. Indien dit om bedrijfs-redenen niet is gewenst, kan voor een gesloten hekwerk worden gekozen.

■ GOED ONDERHOUDEN

'Een schone en nette omgeving straalt een goed georganiseerde haven uit en is sociaal veilig'

OMGEVING

- (Bouw)initiatieven zijn zo ingepast dat alle elementen op het terrein goed opgeruimd en schoon te houden zijn.

- Om een rommelig aanzicht te voorkomen wordt (opslag van) afval vanuit het openbaar toegankelijk gebied (en Nieuwe Waterweg/ Nieuwe Maas) aan het zicht onttrokken. Bedrijfsactiviteiten mogen wel zichtbaar zijn.

BOUWWERK

- Bouwwerken zijn zo ontworpen dat deze schoon en goed te onderhouden zijn.

UITWERKING

- (Bouw)initiatieven dragen bij aan een beeld van een innovatieve en duurzame haven waar schoon en veilig wordt gewerkt.

MEER ACTUELE INFORMATIE

De informatie in deze folder is actueel op het moment van publicatie en kan wijzigen. Voor de meest actuele richtlijnen en meer informatie over ruimtelijke kwaliteit in de haven kunt u terecht op [Ruimtelijke kwaliteit in de haven](#)¹³.

Voor vragen omtrent de meest actuele ruimtelijke kwaliteit richtlijnen kunt u terecht bij uw Businessmanager en/of desbetreffende Gebiedsmanager, en het Kernteam Ruimtelijke kwaliteit.

Voor vragen omtrent het proces of aanmelding voor het Q-team kunt u zich richten tot het Kernteam Ruimtelijke kwaliteit via ruimtelijkekwaliteit@portofrotterdam.com.

